

Vážený pán Minister,
tisztelt Miniszter helyettes úr
Kedves Kárpátmedencei vendégeink
Vážení hostia zo štátnych a samosprávnych organizácií,
a v poslednom rade milí kolegovia a priatelia!

Sme nesmierne povďační a vysoko si vážime, že ste prijali pozvanie na našu konferenciu.

Agropotravinársky sektor prežíva mimoriadne kritické obdobie. Podnikateľské subjekty sú nútené reagovať a prispôbiť sa niekoľkým doteraz neočakávaným okolnostiam, akými sú nepriaznivé poveternostné podmienky vyplývajúce zo sucha, energetická kríza, ktorá zmenila globálnu ekonomiku celého sveta, vrátane ruskej invázie na Ukrajinu, chaos na trhu a s tým spojená extrémna ročná miera hospodárskej inflácie.

Toto stretnutie sme plánovali uskutočniť minulého roku – na jubilejné desiate výročie vzniku Agrárnej komory Slovenska. V tom čase prebiehali záverečné rokovania pri zostavovaní rozhodujúceho dokumentu nášho Strategického plánu na ďalšie programové obdobie, ktoré významnou mierou ovplyvní budúcnosť rozvoja agropotravinárstva. Naši odborníci dostali možnosť pracovať a pripomienkovať zmeny vo všetkých pracovných skupinách pri tvorbe tohto plánu.

O tom, čo je obsahom Strategického plánu Slovenskej republiky, aké boli pripomienky zo strany Európskej komisie nás bude informovať minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Samuel Vlčan, ktorý prijal záštitu nad touto konferenciou, za čo mu patrí naše úprimné poďakovanie.

Dovoľte mi, aby som na dnešnom stretnutí okrem iného zalistovala do minulosti našej poľnohospodárskej samosprávy. AKS vznikla v roku 2011 s osemdesiatimi šiestimi (86) členmi z okresov Dunajská Streda, Rimavská Sobota a Galanta, za účelom zvýšenia účinnosti obhajoby poľnohospodárov na južnom Slovensku. V súčasnej dobe máme 650 priamych a pridružených členov, ktorí hospodária na viac ako 600 tisíc ha, čo je asi tretina poľnohospodárskej pôdy, ktorá patrí medzi najproduktívnejšie výrobné oblasti na Slovensku. Začiatkové obdobie nebolo jednoduché, boli sme poznačení národnostnými predsudkami. Nevzdávali sme sa však, lebo naši členovia so svojimi výsledkami výroby zohrávajú popredné

miesto na trhu pri zabezpečovaní základných komodít na výrobu potravín, a je nevyhnutné, aby ich názory boli vypočuté!

Z uvedeného dôvodu sme po našom vzniku zorganizovali medzinárodnú konferenciu na tému: „**Je produkčný JUH konkurencieschopný?**“ Zúčastnení domáci a zahraniční odborníci sa vyjadrili súhlasne, avšak pripravovaný program rozvoja vidieka zo strany Európskej únie to neumožnil. Keď sa pripravoval PRV SR na roky 2014 – 2020 sme vedeli, že ani počas tohto obdobia nedosiahneme v podporách také podmienky, aké majú pôvodné členské štáty. Práve to nás iniciovalo, že sme koncom roka 2012 spolu s Potravinárskou komorou Slovenska zorganizovali protestné zhromaždenie pod dôvtipným heslom: „**Sľuby EÚ? Menej ako kopa hnoja!**“ Zhromaždených protestujúcich pri Ministerstve pôdohospodárstva vítal a podporil aj vtedajší rezortný minister a pred budovou Kancelárie Európskeho parlamentu sme vysypali vlečku hnoja.

Návrh Európskej komisie sme považovali za diskriminačný aj z pohľadu ukončenia historického referenčného modelu pre výpočet priamych podpôr až k dátumu 2019, tzn. pôvodné členské štáty EÚ dosiahli zavedenie ďalšieho 6ročného prechodného obdobia oproti novým členským štátom, vrátane Slovenska. Dnes vieme, že tento dátum je posunutý až do roku 2027.

Pre slovenských farmárov sa pripravil veľmi sľubný podporný program, ale na jeho realizáciu neboli zabezpečené a vytvorené vhodné podmienky. Za veľký úspech pokladáme fakt, že do podporného programu sa konečne podarilo dostať v rámci agroenvironmentálnych klimatických opatrení CHVO Žitný ostrov na ochranu našej vzácnej pitnej vody.

Postupne sa naši zástupcovia dostali do mnohých odborných komisií v rezorte pôdohospodárstva aj mimo neho. Stali sme sa členmi Republikovej únie zamestnávateľov.

V roku **2017** bolo na juhu Slovenska mimoriadne suché obdobie. Naša komora bola iniciátorom, aby Vláda SR poľnohospodárom kompenzovala vzniknuté škody v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok. Po vytrvalých, ale **oprávnených** požiadavkách so značným omeškaním Vláda predsa len vyčlenila 17 a pol mil. eur na odškodnenie a tento úspech vyvolalo u farmárov naše uznanie.

Medzitým sa novelizoval **zákon 504** o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ako aj zákon o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskym pozemkom. Medzi vlastníckmi a užívateľmi pozemkov vyvolali pripravované novelizácie napätie, ktoré vyústilo do občianskej

neposlušnosti. Poľnohospodári z južných okresov Slovenska brzdili svojimi mechanizmami dopravu od Medveďova skoro až po Bratislavu. Požiadavky demonštrantov, ktoré boli odovzdané Ministerstvu boli čiastočne akceptované, a situácia sa utíšila.

Počas našej činnosti sme pozorne sledovali poľnohospodárov aj v okolitých krajinách, stretávali sme sa na odborných fórach a zároveň sme nadviazali kontakty so samosprávnymi združeniami v Karpatskej kotline. Medzinárodné stretnutia vyústili prijatím našej komory do „Dohodovacieho fóra maďarských gazdov Karpatskej kotliny.“ Na spoločných stretnutiach sa vzájomne informujeme a preberáme aktuálne dianie na úseku agropotravinárstva, diskutujeme o udalostiach spoločenského a kultúrneho života, politike sa nevenujeme.

Jednou z najzaujímavejších a najcennejších príležitostí v rámci fóra bolo zúčastniť sa rokovania **Výboru poľnohospodárskej komisie Európskeho parlamentu**, kde sme sa presvedčili, že zástupcovia z jednotlivých členských štátov tvrdo obhajujú záujmy svojich farmárov. Dospeli sme záveru, že spoločnými silami sa dajú riešiť početné problémy, len pre naše priority potrebujeme najst' schopných bojovníkov.

Pod záštitou maďarskej Vlády je v Karpatskej Kotlině zavedený program regionálnych poradcov FG v celkovom počte 117, z ktorého na Slovensku naša komora koordinuje prácu 15-tich poradcov. Hlavnou náplňou ich bezodplatnej odbornej činnosti je byť nápomocní pri administratívnych povinnostiach, vedení rôznej evidencie, vysvetľovaní povinností vyplývajúcich zo zákonov a vyhlášok EÚ a SR s dôrazom na dvojjazyčnosť od Podunajských Biskupíc až po Medzibodrožie. Nezabúdame ani na dobrovoľnícku činnosť a pripojili sme sa k medzinárodnému programu „**Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem**“ - „Náš chlieb každodenný.“ Ročne stovky poľnohospodárov daruje potravinársku pšenicu, z ktorej zomletá múka putuje za koordinácie poradcov školským a sociálnym zariadeniam ale aj rodinám v núdzi, spolu viac ako štyristo – 400 subjektom. Stojí za zmienku, že Poradcovia sa dostali do poľnohospodárskeho poradenského systému Slovenska, koordinujú podávanie ŽoNFP, GSAA, a mentorujú farmárov v modernom digitálnom prostredí.

Dlhodobu úzku spolupracujeme s rezortným ministerstvom. Okrem početných úloh, ktorými nás ročne poverí, pravidelne odovzdávame monitoring najdôležitejších udalostí z regiónov. Neustále sme v kontakte s odborníkmi zo všetkých sekcií a vďaka nim dostávame najaktuálnejšie informácie. Prácu komory orientujeme na obhajobu záujmov našich členov, organizujeme pravidelné vzdelávacie a informačné aktivity a absolvujeme prínosné exkurzie. Nadmerné úsilie vyvíjame na hodnoverné a včasné informovanie poľnohospodárov a občanov

na vidieku, ako v štátnom tak aj v materinskom jazyku. V rámci organizovania školení a vzdelávacích aktivít úspešne spolupracujeme s Agroiňštitútom Nitra, s vedecko-výskumnými základňami, ako aj so Strednou odbornou školou v Kravanoch,

Všetkých aktívnych, ale osobitne začínajúcich mladých poľnohospodárov neustále presviedčame, aby si osvojili dedičstvo predošlých generácií, odvážne a odhodlane sa venovali tomu čomu sa venovali naši predkovia pri zabezpečovaní potravy na živobytie.

Musíme si uvedomiť, že vidiek si potrebuje svoje osobitosti zachovať a vytvárať vhodné podmienky pre budúcnosť mladých ľudí. Zároveň je nutné udržať vo vidieckom prostredí rodiny, ktoré majú odhodlaný vzťah k inovatívne mu či tradičnému hospodáreniu na pôde a trvalému chovu zvierat. Moderné poľnohospodárstvo ďalšej generácie potrebuje odborne vzdelaných ľudí, otvorených najnovším trendom, ale samozrejme tu prichádza na rad štátna exekutíva, ktorá musí k tomuto posolstvu vytvoriť vhodné, stabilné ekonomické a sociálne podmienky.

Novodobým fenoménom je sťahovanie ľudí z veľkomesta na dedinu. Pritom si neuvedomujú, že vidiecky život a dedinské prostredie majú svoje špecifiká, ktorým sa nechcú prispôbiť, lebo zvieratá sú hlučné, majú nepríjemnú vôňu a zvuk traktora ich zobúdzajú. Sťažujú sa a píšú petície na ich odstránenie. Neprejavujú záujem prispôbiť sa a zapojiť sa do bežného života dediny.

Dnešnú konferenciu organizujeme práve preto, aby sme sa dozvedeli, ako majú jednotlivé krajiny v Karpatskej kotline vytvorené podmienky pre činnosť svojich poľnohospodárov a potravinárov.

Určite sa dozvieme, komu môžeme závidieť a kto môže závidieť nám. Vypočujme si to!